

се книги, вестници, списания, защищаватъ се правдинитѣ на българитѣ и се направляватъ борбитѣ за църковни и дори за политически права.

Цариградъ става центъръ на българския печатъ въ Турция. Българскиятъ печатъ отъ преди освобождението — въ Турция или извънъ нея — е обладанъ отъ идеитѣ за свободна и независима църква и за свободна и независима държава. Той се дѣли на печатъ въ Турция и печатъ извънъ нея, по-скоро по мѣстото на излизането, отколкото поради идейни различия, поради споръ коя отъ горнитѣ две идеи да въздигне въ култъ и върху коя да отдаде всичкото си внимание и тежестъ. Цариградскитѣ вестници не сѣ могли да третиратъ въпроса за образуване на българска държава, и затова основната имъ задача е: борба срещу фанариотитѣ, за българска независима църква. Това, обаче, не значи, че тѣ сж отричали борбата за политическа свобода и че не сж се борили за граждански права, разбира се въ границитѣ на възможното, на позволеното отъ строгитѣ закони. А задграничните издания, излизачи при по-свободни условия, сж могли да застъпватъ и дветѣ тези: успоредно да се борятъ и за духовно и за политическо освобождение.

Д-ръ Ив. Богоровъ, види се, взелъ актъ отъ недоволството на нѣкои българи, че в. „Българский Орелъ“ се издава далечъ отъ България, пъкъ и събирането на материали, абонаменти, както и изпращането на вестника било свързано съ голѣми мжнотии, та решилъ да пренесе изданието му въ българския културенъ центъръ — Цариградъ.

На 1 януарий 1848 г. Богоровъ издалъ „Цариградскій вѣстникъ“, който излизалъ съ малки прекъсвания 13 години, отъ 1 януарий 1848 година до 15 декемврий 1851 година подъ редакцията на Богоровъ, а отъ тогава до 1861 година — подъ редакцията на Александъръ Стоиловъ Екзархъ. „Цариградски вѣстникъ“ е първиятъ български вестникъ, издаденъ въ Цариградъ¹⁾.

Докато издаде вестника си, Богоровъ трѣбвало да положи огромни усилия. Той трѣбвало не само да намѣри срѣдства, но преди всичко да получи разрешение отъ тур-

¹⁾ Д. Мишевъ, вземайки поводъ отъ твърдението на нѣкои писатели (Убичини, Ксавие Хьошлингъ), че презъ 1846 или 1847 г. излизалъ въ Цариградъ в. „Новине българска“, изтъква, че такъвъ български вестникъ не е издаванъ въ Цариградъ или пъкъ ако е билъ издаванъ, ще е билъ дѣло на сръбската пропаганда (Възраждане чрезъ печата, сб. 1000 години България, стр. 626—627). Вестникъ съ заглавие „Новине българска“ не се намира въ Софийската народна библиотека, нито е отбелязанъ въ каталозитѣ ѝ, нито въ нѣкоя друга библиография. За такъвъ вестникъ не се споменува нищо и въ архивитѣ на дейцитѣ отъ възраждането.